

JUBILEUMCONGRES WTA

nwta

STICHTING WTA 50 JAAR

Een halve eeuw geleden werd vanwege de Nederlandse Vereniging van Tandartsen de Stichting Wetenschappelijk Tandheelkundigen Arbeid opgericht met het doel de resultaten van wetenschappelijk onderzoek door middel van cursussen voor de praktizerende tandarts toegankelijk te maken. Postacademisch onderwijs dus. Op bewonderenswaardige wijze hebben de opeenvolgende besturen van deze, kortweg WTA genoemde, organisatie zich van hun taak gekwetend met gebruikmaking van docenten uit binnen- en buitenland.

Er was dan ook alle reden het 50-jarig bestaan van de Stichting te herdenken. Het daartoe georganiseerde tweedaagse congres, waarin de twee hoofddisciplines van de tandheelkunde aan de orde werden gesteld bewees eens te meer de betekenis van de organisatie voor de voortgezette scholing van tandartsen. Het merendeel der sprekers over de cariologie en de parodontologie was van Nederlandse herkomst, en dat was in het verleden wel anders.

De Redactie heeft gaarne het bestuur van de WTA in staat gesteld de meeste voordrachten in de vorm van artikelen en de overige als samenvattingen te laten verschijnen in de hierna volgende kolommen.

Door de jubilerende Stichting werd de Hamer-Duyvensz-prijs dit jaar toegekend aan Dr. J. R. Bausch en aan Dr. C. de Lange voor hun werk op het gebied der tandheelkundige composieten, en aan Dr. T. B. F. M. Gelhard voor zijn onderzoek over remineralisatie van menselijk glazuur in vivo. Deze drie onderzoekingen resulteerden in proefschriften.

Tevens verleende de Vereniging staande de vergadering het erelidmaatschap aan haar oud-voorzitter J. A. Tolmeijer (1975-1982). De Redactie van dit tijdschrift sluit zich tot slot gaarne aan bij al diegenen die de gouden WTA geluk mochten wensen met dit kroonjaar, dat op waardige wijze werd afgerond. De lezer kan dit in de hierna volgende bladzijden ervaren.

v.S.

INLEIDING TOT HET THEMA CARIOLOGIE

O. BACKER DIRKS

Binnen het bestek van deze ene dag is gepoogd een selectie van, zowel voor onderzoeker als practicus, relevant en eigentijds onderzoek in een samenhangende vorm te presenteren.

In de eerste drie voordrachten zal het testen van cariëspreventieve middelen centraal staan. Het klinisch onderzoek is een uiterst kwetsbaar onderwerp, getuige ook het vele slechte en matige spuurwerk dat naast het goede gepubliceerd werd. In de jaren tussen 1955 en 1965 is de kwaliteit, vooral ook onder invloed van onderzoekers uit Europa, sterk verbeterd.

Ten opzichte van 1970 treden er thans een aantal nieuwe factoren op, die het klasieke interventie-onderzoek – hieronder wordt verstaan het werken met aselekt gekozen proef- en controlegroepen – ernstig bemoeilijken, zoals

- de geringe cariëstoename;
- het relatief grote aantal cariësvrije individuen;
- de grote verschillen in cariësgevoeligheid van de verschillende soorten vlakken.

Op basis van epidemiologische gegevens zal Burchell aandacht besteden aan selectie van te onderzoeken tandvlakken om de betrouwbaarheid van de resultaten te vergroten.

Vaker dan vroeger blijkt ook de vorming van een proef- en controlegroep problemen op te leveren. Zo zijn de te onderzoeken personen minder gemakkelijk bereid deel te nemen en hebben de onderzoekers

daarnaast ethische bezwaren met placebo-preparaten. Hoe men onder dergelijke omstandigheden toch op betrouwbare wijze het effect kan benaderen wordt door Kalsbeek besproken.

Soms echter is ook dit niet mogelijk. De voorwaarden waaronder een dierproef dan nuttig en/of nodig kan zijn bespreekt Havenaar.

Vooral de laatste 10 tot 20 jaar zijn er in veelsoortige epidemiologische tandheelkundige studies veel waardevolle gegevens verzameld, die voor een groot deel niet of nauwelijks zijn gebruikt. Hier begint ook het tweede probleem: goede gegevens zijn wel een voorwaarde maar geen waarborg voor juiste conclusies.

De vraag die Truin zal bespreken is hoe, na het verzamelen van zoveel mogelijk relevant materiaal en met behulp van de computer, het beleid ondersteund kan worden door op grond van simulatiemodellen verantwoorde voorspellingen te doen over het effect van beleidsmaatregelen. Ook dit belangrijk onderzoek mag in deze reeks voordrachten niet ontbreken.

Daarna zal het thema geleidelijk naar de praktijk zelf toe gaan. Vooraf is eerst nog plaats ingeruimd voor wat theoretische achtergrond aan de hand van drie onderzoeken aan modellsystemen. Het eerste onderzoek betreft de bijdrage die fluoride wellicht levert aan de remming van de vorming van tandplaque. De Jong onderzocht de vrije oppervlakte-energie van glazuur dat met verschillende fluorverbindingen was behandeld. Door vergroting van deze

vrije oppervlakte-energie zou de adhesie van bacteriën en glycoproteïnen aan dit glazuur geremd worden.

Ook bij de twee volgende verhandelingen speelt fluoride een centrale rol. Ten Cate zal, mede aan de hand van een in vitro cariësmodel, de de- en remineralisatie bespreken en de invloed van fluoride hierop. Ook de tandsteenremmende difosfonaten komen bij deze processen aan de orde. Gelhard bestudeerde het remineralisatieproces in een in vivo model, waarbij in een onderprothese gedeeltelijk gedemineralseerde stukjes glazuur werden aangebracht. Het effect van op verschillende wijzen gebruikt fluoride werd hierbij aan een onderzoek onderworpen.

De laatste twee voordrachten – van Backer Dirks en van Bausch – betreffen de toepassing van onze kennis van de remineralisatie in de praktijk.

Bij de eerste spreker ligt de nadruk op de beginnende cariëslaesies, hun vroegtijdige diagnostiek, hun etiologie en het bevorderen van het herstel van het glazuur door de tandarts en de patiënt te zamen.

Bausch zal hierop voortgaande de evolutie van de restauratie bespreken, zoals die mogelijk is geworden door de toepassing van de adhesieve vulmaterialen, de afgenomen cariësincentie en het geloof in remineralisatie. De restauratie zal door dit preventief concept meer aan zijn doel 'secundaire preventie' gaan beantwoorden.

In de naaste toekomst zal het de taak van de clinicus-practicus zijn om empirisch te toetsen wat deze toegenomen kennis in de praktijk voor de patiënt kan betekenen.